

Test z hudební teorie
Duben 2021

Rudolf Klusal

1. dubna 2021

Úvod

Tento test slouží jako informativní metrika vašich znalostí, nejdená se o test ve smyslu *testu na známky* či tak podobně. Testem sledují několik hlavních cílů:

1. **Zjištění, v jakém stavu máte znalosti hudební teorie**, těchto znalostí později využijí pro vlastní výuku, kam směřovat, upravím podle toho, co je potřeba.
2. **Zjistíte sami, jak na tom jste.** Test vám samotným ukáže, jak *jste na tom*, jak rychle dokážete na otázky odpovědět, sami budete nejlépe vědět, kde jste museli hledat po internetu, které odpovědi jste našli v hlavě.

Jak vyplnit test

Test se skládá z několika různotypových kvízových otázek. Máte-li možnost editovat PDF soubor, který pošlu, samozřejmě můžete upravit přímo daný soubor a odeslat mi zpět kopii, případně můžete dokument vytisknout, vyplnit ručně, nafotit či naskenovat a v čitelné podobě poslat zpět. Další možností je odpovědi přímo do emailu¹. Máte-li potřebu okomentovat nějakou otázku, budu samozřejmě za komentář rád.

U některých otázek je vyplněn příklad, jak vyplnit, aby bylo jasné, jakým způsobem danou otázku zodpovědět. Navíc u každého bloku je podrobný popis s instrukcemi, kterými doporučuji se řídit.

Dále doporučuji řešit otázky postupně, sice otázky na sebe ne navazují (např. že zjištění z jedné otázky použijete v otázce další), ale otázky rostou, co se do složitosti týče a i když už jste v hudební teorii zběhlí, snadné otázky vám pomohou si alespoň oživit základní principy, na kterých dále stojí i pokročilejší věci.

¹Např. přímo formou 2.1.3 a) b) c) apod.)

Důležité termíny a informace

- **Odevzdání do:** Neděle 18. 4. 2021, 23.59 GMT+2 (UTC+2, SELČ Praha)
- **Počet pokusů:** neomezeně²
- **Kam a jak odevzdat:** Emailem na moji emailovou adresu³ či na můj discord⁴. Výjimečně přes Messenger, ale ten často blbne, preferuji možnosti výše.
- **Vyhodnocení:** Každý nezávisle dostane vyhodnocení jako příspěvek na vašem webu s poznámkami z výuky.
- **Způsob hodnocení:** Každá otázka je opatřena určitým počtem bodů, každá sekce bude bodována zvlášť v součtu bodů pro danou sekci, dozvíte se počet bodů + procentuální úspěch z dané sekce, na konci celkový součet bodů a procentuální úspěch.
- **Názvosloví** v testu je použito výhradně české (tedy např. tón *h*), běžně italské či latinské (názvy intervalů). Pokud není použito klasické české názvosloví, je vždy řečeno jaké.
- **Kvantifikátory**, které v textu používám mají následující významy:
 - **Právě**, např. *vidíme právě dvě noty* znamená, že vidíme přesně dvě noty, ne více, ne méně.
 - **Nejvýše** znamená, že vidíme právě dané množství či méně. Např. *vidím nejvýše tři noty* znamená, že vidím 3, 2, 1 nebo žádnou notu.
 - **Nejméně** znamená, že vidíme dané množství či více. Např. *vidím nejméně 5 not* znamená, že vidím 5, 6, 7 a více not.

²Cílem je, abyste věděli a co nejvíce se naučili, není cílem vás kárat za to, že nevíte. Pokud mi test odevzdáte do výše uvedeného data, můžete ho odevzdat kolikrát chcete. Mějte však na paměti, že testy budu vyhodnocovat postupně.

³klusik@klusik.cz, test2021@klusik.cz nebo klavir@klusik.cz.

⁴klusik#1380

1 Tóny a notová osnova (21 bodů)

1.1 Výška tónů (4 body)

1.1.1 Které z uvedených tvrzení je pravdivé? (1 bod)

Vyberte právě jednu platnou odpověď (např. zakroužkováním).

1. Tón c_1 leží výše než tón e_1 .
2. Tóny c_1 a c nelze na klavíru najednou zahrát.
3. Tón g_2 zní na klavíru výše oproti g_1 .
4. Mezi tóny c_2 a e_2 jsou další 4 klávesy na klavíru.

1.1.2 Které z uvedených tvrzení je pravdivé? (1 bod)

Vyberte právě jednu platnou odpověď (např. zakroužkováním).

1. Tón *cé malé* označujeme jako c_1 .
2. Tón *cé tři* označujeme jako c_3 .
3. Tón C_1 leží výše než c_1 .
4. Tón A_2 je nejvyšším tónem na běžném 88klávesovém klavíru.

1.1.3 Které z uvedených tvrzení je pravdivé? (1 bod)

Vyberte právě jednu platnou odpověď (např. zakroužkováním).

1. Tón e_2 leží výše než g_2 .
2. Tón g_1 leží níže než e_1 .
3. Tón *cis*₂ leží na klavíru výše než *des*₂.
4. Žádná z odpovědí výše není správná.

1.1.4 Které z uvedených tvrzení není pravdivé? (1 bod)

Vyberte právě jednu platnou odpověď (např. zakroužkováním).

1. Tón A zní na klavíru výše než tón a .
2. Tón c_2 leží níže oproti tónu c_3 .
3. Tón a_1 leží mezi dvěma černými klávesami.
4. Tóny e_1 a f_1 jsou sousední klávesy na klavíru.

1.2 Houslový klíč (9 bodů)

V následujících několika otázkách bude použita následující osnova z obrázku 1.



Obrázek 1: Osnova s houslovým klíčem.

1.2.1 Která z tvrzení jsou pravdivá? (1 bod)

Vyberte všechny správné odpovědi (např. zakroužkováním).

1. V 1. taktu se nachází pouze půlové noty.
2. Ve 2. taktu se nachází tón e_1 .
3. Nejvyšší tón se nachází v 5. taktu.
4. Nejnižší tón se nachází v 6. taktu.

1.2.2 Která z tvrzení jsou pravdivá? (2 body)

Vyberte všechny správné odpovědi (např. zakroužkováním).

1. V celém zápise se nenachází tón a_1 .
2. Každý tón e_1 je následován vyšším tónem než e_1 .
3. Žádný z tónů d_1 není následován vyšším tónem než d_1 .
4. V celém zápise je použito pouze 6 výšek tónů.

1.2.3 Která z tvrzení jsou pravdivá? (3 body)

Vyberte všechny správné odpovědi (např. zakroužkováním).

1. V zápise se nachází právě 2 posuvky.
2. V zápise se nikde nenachází 2 sousední tóny na klavíru hned za sebou.
3. V zápise je právě jeden výskyt kroku o 1 půltón.
4. Zápis je v tónině C dur.

1.2.4 Která z tvrzení jsou pravdivá? (3 body)

Vyberte všechny správné odpovědi (např. zakroužkováním).

1. V zápise se nachází nejméně $2 \times$ tón c_1 .
2. Zápis začíná a končí různými tóny.
3. Takty v zápise počítáme na 4 doby.
4. Všechny takty v zápise jsou stejné dlouhé (hudebně).

1.3 Ostatní klíče (8 bodů)

V následujících několika otázkách bude použita následující osnova z obrázku 2.



Obrázek 2: Osnova s různými klíči.

1.3.1 Která z tvrzení jsou pravdivá? (4 body)

Vyberte všechny správné odpovědi (např. zakroužkováním).

1. Všechny čtyři takty zobrazují stejné tónové řady ve stejné výšce.
2. Tón c_1 má v houslovém i basovém klíči jednu pomocnou linku.
3. Houslový klíč z uvedených klíčů zapisuje tóny nejnižše, tedy je schopen bez použití pomocných linek zapsat nejvyšší tóny.
4. Ve 3. taktu chybí v zápisu křížek, pokud by měly být tóny stejné jako v 1. taktu.

1.3.2 Která z tvrzení jsou pravdivá? (4 body)

Vyberte všechny správné odpovědi (např. zakroužkováním).

1. Basový klíč z uvedených klíčů píše noty nejvýše, proto je schopen pojmout bez pomocných linek a dalších úprav nejhlubší tóny.
2. Tón zapsaný ve stejné výšce (např. tón na 2. lince) zní v altovém klíči výše než v tenorovém klíči.
3. V altovém klíči bez pomocné linky a dalších úprav jsme schopni zapsat nejhlubší tón e .
4. V tenorovém klíči bez pomocných linek a dalších úprav jsme schopni zapsat nejvyšší tón f_1 .

2 Akordy a intervaly (21 bodů)

2.1 Základní intervaly (10 bodů)

2.1.1 Které z uvedených tvrzení je pravdivé? (2 body)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním.

1. Interval mezi c_1 a c_2 se nazývá *oktáva*.
2. Interval mezi c_1 a e_1 se nazývá kvarta.
3. Interval mezi tóny e_1 a f_1 odpovídá vzdálenosti jednoho půltónu.
4. Kvinty od tónu c libovolné výšky jdou v sekvenci C-G-D-A-E-H-F-C.

2.1.2 Které z uvedených tvrzení je pravdivé? (2 body)

Vyberte právě jednu správnou odpověď, např. zakroužkováním.

1. Interval *velké sekundy* je široký 3 půltóny.
2. Interval *malé tercie* je enharmonicky zaměnitelný s intervalem *velké sekundy*.
3. Interval *malé sexty* je inverzní k intervalu *velké tercie*.
4. Interval *velké septimy* má stejnou šířku jako interval *oktávy*.

2.1.3 Který z uvedených intervalů není korektně označen? (2 body)

Vyberte právě jednu správnou odpověď, např. zakroužkováním.

1. Čistá oktáva.
2. Malá tercie.
3. Velká kvarta.
4. Čistá kvinta.

2.1.4 Vyberte všechny správné kombinace inverzí intervalů (4 body)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním.

1. Malá tercie / velká sexta.
2. Čistá kvarta / malá sexta.
3. Velká sekunda / malá septima.
4. Čistá kvinta / čistá kvarta.

2.2 Základní akordy, obraty akordů (11 bodů)

2.2.1 Vlastnosti akordu G (1 bod)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním.

1. V základním tvaru obsahuje tóny G-H-D.
2. Akord G/H může mít tvar H-G-D.
3. V základním úzkém tvaru je spodní interval velká tercie a horní malá tercie.
4. V základním úzkém tvaru je horní interval velká tercie.

2.2.2 Vlastnosti akordu Gm (2 body)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním.

1. Spodní interval je malá tercie.
2. V kvartsextakordu je spodní interval čistá kvarta D-G.
3. Horní tercie v sextakordu je velká.
4. Sextakord akordu Gm má nejnižší tón D.

2.2.3 Vlastnosti akordu A_m^7 (4 body)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním.

1. Všechny tercie v základním tvaru tohoto akordu jsou malé.
2. Rozsah úzkého základního akordu A_m^7 je malá septima.
3. Jednalo-li by se o durový akord A^7 , septima rozsahu úzké varianty v základním tvaru by byla velká.
4. V základním úzkém tvaru je horní interval velká tercie.

2.2.4 Vlastnosti akordu D_m^6 (4 body)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním.

1. Rozsah úzkého akordu v základním tvaru je velká sexta.
2. V úzkém sekundakordu můžeme tvrdit, že se jedná o enharmonickou záměnu za akord H^{o7} v základním tvaru.
3. V úzkém základním tvaru má akord D_m^6 menší rozsah jako akord D^6 .
4. Akord D_m^6 můžeme považovat za generovaný z dórské tóniny D_m .

3 Harmonie (27 bodů)

3.1 Harmonické funkce (13 bodů)

3.1.1 Hlavní harmonické funkce (2 body)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním.

1. Mezi hlavní harmonické funkce řadíme *tóniku*, *dominantu* a *subdominantu*.
2. Tónika je od dominanty 5. stupněm, subdominanta je o jednu níže pod dominantou.
3. Dominanta je od tóniky 5. stupněm, subdominanta je o jeden stupeň níže pod dominantou, tedy 4. stupeň.
4. Subdominanta a dominanta jsou stejné tóny či akordy z nich vytvořené, jen záleží, jestli jsou zahraté od tóniky *nahrou*, či *dolů*.

3.1.2 Hlavní harmonické funkce (2 body)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním.

1. Nacházíme-li se v tónině C dur, tónika je tón C, dominanta F a subdominanta G.
2. Nacházíme-li se v tónině D dur, tónika je tón C, dominanta A a subdominanta G.
3. V durové stupnici tvoří všechny hlavní harmonické funkce akordy též durové, v přirozené mollové (aiolské) tvoří všechny harmonické funkce akordy mollové.
4. Základní 3hlasé akordy v dominantě a tónice nemají žádný společný tón.

3.1.3 Vedlejší harmonické funkce (4 body)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním. Tato otázka je hodně závislá na použitém názvosloví, různé zdroje uvádí různá názvosloví, proto se otázky mohou zdát matoucí. Nicméně otázky jsou položeny tak, aby se vzájemné matení pokud možno pokrátilo a bylo tak jasné, na co se ptám.

1. Spodní medianta⁵ slouží jako sekundární dominanta.
2. Supertónika⁶ může sloužit jako sekundární dominanta.
3. Supermedianta generuje dominantní mollový septakord s třemi společnými tóny s akordem generovaným tónikou.
4. Durová tónina generuje v 7. stupni půlzmenšený septakord.

3.1.4 Vedlejší harmonické funkce (5 bodů)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním.

1. V durové tónině⁷ generují v základním tvaru medianta i supermedianta mollové akordy.
2. V mollové tónině⁸ generuje 7. stupeň nestabilní akord.⁹
3. Abychom mohli použít akord jako mollovou subdominantu v durové tónině, můžeme použít *durovou harmonickou* variantu tóniny.
4. V tónině F moll je akord G moll generován ze sekundární dominanty.

⁵submediant, mediant

⁶enharmonicky střídavá dominanta

⁷jónský modus

⁸aiolský modus

⁹Více než měkce disonantní či bez jasného tónového centra.

3.2 Tóniny, mody, tetrachordy (8 bodů)

3.2.1 Základní vlastnosti tónin (2 body)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním.

1. V běžné diatonické heptatonické stupnici používáme 7 různých tónů.
2. V běžné durové diatonické heptatonické stupnici se půltóny nachází mezi 2.–3. stupněm a mezi 7.–8. stupněm.
3. V přirozené¹⁰ mollové tónině se půltóny nachází mezi 2.–3. a 5.–6. stupněm.
4. V melodické variantě mollové stupnice hrajeme směrem vzhůru zvýšený 6. a 7. stupeň, nicméně při hraní stupnice směrem dolů je přinecháme v přirozené výšce jako v aiolském modu.

3.2.2 Vlastnosti modů (2 body)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním.

1. Dórský modus má charakteristický zvýšený šestý stupeň.
2. Lokrický modus nemá stabilní akord v tónice.
3. Mixolydický modus má charakteristický snížený 6. stupeň.
4. Lydický modus má nestabilní subdominantu.

3.2.3 Vlastnosti modů (2 body)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním.

1. Lokrický modus má stabilní akordy v subdominantě i dominantě.
2. Stupnice $E - F\sharp - G - A - H - C\sharp - D - E$ je v dórském modu.
3. Mixolydický modus generuje mollové akordy v dominantě i subdominantě.
4. Stupnice $F - G - A - H - C - D - E - F$ je ve frygickém modu.

¹⁰aiolské

3.2.4 Tetrachordy (2 body)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním.

1. Kombinace dvou dórských tetrachodů vytvoří aiolský modus.
2. Kombinace dvou lydických tetrachodů vzdálených o jeden celý tón tvoří ionský modus.
3. Kombinace dórského a lydického tetrachordu vytvoří frygický modus.
4. Kombinace dórského a frygického tetrachordu vytvoří aiolský modus.

3.3 Kadence, harmonické postupy (6 bodů)

3.3.1 Kadence a jejich vlastností (2 body)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním.

1. Úplná autentická kadence je tvořena sekvencí D-T.
2. Úplná plagální kadence je tvořena sekvencí T-D.
3. Neúplná kadence může končit dominantou.
4. Falešná (klamná) kadence může použít 6. stupeň.

3.3.2 Vedení, vazby (4 body)

Vyberte všechny správné odpovědi, např. zakroužkováním. V příkladě se odkazují na tento takt:



Obrázek 3: Příklad kadence.

1. V taktu je použita přísná vazba.
2. Jedná se o autentickou úplnou kadenci.
3. V posledním souzvuku, změnili-li bychom spodní e_1 na a_1 , jednalo by se o klamný závěr (falešná kadence).
4. Přímé vazby bychom docílili např. pozdržení (sus) tónu g_1 v 2. souzvuku až do 3. souzvuku.

Obsah

1	Tóny a notová osnova (21 bodů)	3
1.1	Výška tónů (4 body)	3
1.1.1	Které z uvedených tvrzení je pravdivé? (1 bod)	3
1.1.2	Které z uvedených tvrzení je pravdivé? (1 bod)	3
1.1.3	Které z uvedených tvrzení je pravdivé? (1 bod)	3
1.1.4	Které z uvedených tvrzení není pravdivé? (1 bod)	4
1.2	Houslový klíč (9 bodů)	4
1.2.1	Která z tvrzení jsou pravdivá? (1 bod) . . .	4
1.2.2	Která z tvrzení jsou pravdivá? (2 body) . . .	5
1.2.3	Která z tvrzení jsou pravdivá? (3 body) . . .	5
1.2.4	Která z tvrzení jsou pravdivá? (3 body) . . .	5
1.3	Ostatní klíče (8 bodů)	6
1.3.1	Která z tvrzení jsou pravdivá? (4 body) . . .	6
1.3.2	Která z tvrzení jsou pravdivá? (4 body) . . .	6
2	Akordy a intervaly (21 bodů)	7
2.1	Základní intervaly (10 bodů)	7
2.1.1	Které z uvedených tvrzení je pravdivé? (2 body)	7
2.1.2	Které z uvedených tvrzení je pravdivé? (2 body)	7
2.1.3	Který z uvedených intervalů není korektně označen? (2 body)	7
2.1.4	Vyberte všechny správné kombinace inverzí intervalů (4 body)	8
2.2	Základní akordy, obraty akordů (11 bodů)	8
2.2.1	Vlastnosti akordu G (1 bod)	8
2.2.2	Vlastnosti akordu Gm (2 body)	8
2.2.3	Vlastnosti akordu Am⁷ (4 body)	9
2.2.4	Vlastnosti akordu Dm⁶ (4 body)	9

3	Harmonie (27 bodů)	10
3.1	Harmonické funkce (13 bodů)	10
3.1.1	Hlavní harmonické funkce (2 body)	10
3.1.2	Hlavní harmonické funkce (2 body)	10
3.1.3	Vedlejší harmonické funkce (4 body)	11
3.1.4	Vedlejší harmonické funkce (5 bodů)	11
3.2	Tóniny, mody, tetrachordy (8 bodů)	12
3.2.1	Základní vlastnosti tónin (2 body)	12
3.2.2	Vlastnosti modů (2 body)	12
3.2.3	Vlastnosti modů (2 body)	12
3.2.4	Tetrachordy (2 body)	13
3.3	Kadence, harmonické postupy (6 bodů)	14
3.3.1	Kadence a jejich vlastností (2 body)	14
3.3.2	Vedení, vazby (4 body)	14